

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto
00102 EDUSKUNTA

Asia: Lausuntopyyntö/asiantuntijakutsu (VeJ) Hallituksen esityksestä eduskunnalle energia-verotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Viite: HE34/2015 vp

Suomen Omakotiliitto kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

YLEISTÄ

Suomen Omakotiliitto on maamme pientaloasukkaiden ja vapaa-ajan asunnon omistajien valtakunnallinen edunvalvonta- ja palvelujärjestö. **Omakotiliittoon kuuluu 260 vapaaehtoisvoimin toimivaa omakotiyhdistystä ja vapaa-ajan asukkaiden yhdistystä, joiden yhteenlaskettu jäsenmäärä on yli 75.000 jäsentä.** Omakotiliitto on maamme 1,1 miljoonan pienkiinteistön omistajien ja 2,7 miljoonan asukkaan asialla. Lisäksi liitto ajaa maamme lähes 500.000 vapaa-ajan asunnon omistajien etua.

ENERGIAVEROTUKSEN KOROTUKSEN TAVOITTEET

Energiaverotusta koskevan lainsäädännön esityksessä ehdotetaan valtiontaloudellisista syistä lämmitykseen käytettävien sekä voimalaitos- ja työkonepolttoaineiden hiilidioksidiveron korottamista vuoden 2016 alusta. Lisäksi kaivostoiminta ja louhinta ehdotetaan siirrettäväksi takaisin alennettuun teollisuuden sähköveroluokkaan II sekä energiantensiivisen teollisuuden veronpalautuksen piiriin. Kaivostoiminnan osalta muutokset tulisivat voimaan vuoden 2017 alussa.

VAIKUTUKSET KANSALAISTEN ASEMAAN

On myönteistä, että esityksessä on tarkasteltu energiaverotuksen korotuksen vaikutuksia kansalaisten asemaan. **Omakotiliiton mielestä energiaverotuksen korotus ei kuitenkaan kohdistu kansalaisiin tasapuolisesti eikä kohtuullisesti.**

Kotitalouksien asumismenot nousevat Suomessa keskimäärin 3,5 prosenttia vuodessa vuoteen 2019 mennessä. Pellervon taloustutkimuksen (PTT) asumismenot 2015 -tutkimuksen mukaan asumismenojen kasvun ennakoidaan jatkuvan voimakkaampana kuin nettotulojen kasvun vuosina 2015–2019. Hallitusohjelmassa esitetyillä toimenpiteillä on paljon vaikutuksia asumiseen. Hallitusohjelman kokonaisvaikutuksena omakotitalossa asuvan talouden asumismenot kasvavat keskimäärin yli 100 eurolla vuodessa. Omakotitalossa asuvan talouden asumismenot voivat kohota yli 400 euroa vuodessa PTT:n selvityksen mukaan jos yhteiskuntasopimuksessa tavoiteltuja toimia ei saada toteutettua.

Lämmityksen kustannukset ovat omakotitaloissa asuvilla absoluuttisesti ja suhteellisesti suurimmat, ja siten myös veronkorotukset ovat absoluuttisesti suuremmat omakotitalossa kuin muissa asumismuodoissa asuvilla. Vaikka omakotitalossa asuvien asumismenot ovat muita asumismuotoja suuremmat, omakotitaloissa asuvat pyrkivät päivittäisessä asumisessa ja ympäristön käytössä säästämään energiaa ja toimimaan ympäristöystävällisesti. Energian säästöjen hyödyt menetetään kuitenkin energiaverojen jatkuviin korotuksiin.

Energiaverotuksen korotus tulee vaikuttamaan kansalaisten asemaan. **Energiaverotuksen korotus nostaa asumismenoja.** Suomessa on yli 200.000 öljylämmitteistä omakotitaloa ja asumistaloutta, joihin energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamisesitys voimakkaimmin kohdistuu. Veronkorotus kohdistuisi täysimääräisesti myös niihin, joiden asuntojen käyttämä kaukolämpö on tuotettu kivihiilellä tai maakaasulla. Öljylämmitteisen omakotitalon polttoainekustannuksia muutos nostaisi keskimäärin 75 euroa vuodessa ja kaukolämpöä hyödyntävän omakotitalon lämmityskustannuksia noin 20 euroa vuodessa.

Energiaverojen korotukset eivät huomioi kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja eivätkä alueen väestö- ja työllisyyskehitystä. Energiaverotuksen korotus tuntuu kipeimmin omakotitalossa asuvilla yksinäisillä eläkeläisillä, joiden asumismenojen arvioidaan PTT:n mukaan kohoavan voimakkaimmin suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin, 38,2 %:sta (v. 2015) 41,4 %:iin (v. 2019) seuraavan viiden vuoden aikana. **Öljylämmitteisessä omakotitalossa asuvan yksinelävän eläkeläisen asumismenojen arvioidaan kohoavan suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin 47,1 %:sta (v. 2015) 50,5 %:iin (v. 2019).**

Esitysluonnoksen perustelujen mukaan **energiaverojen korotukset heikentävät kotitalouksien taloudellista hyvinvointia.** Energiaverot vaikuttavat kotitalouksien tulojen ostovoimaan sekä suoraan että välillisesti. **Lämmityspolttoaineiden veronkorotukset heikentävät alimpiin tuloluokkiin kuuluvien kotitalouksien ostovoimaa suhteellisesti ylimpiä tuloluokkia enemmän.**

OMAKOTILIITTO ESITTÄÄ

Asumisen kustannukset ovat viime vuosina kiristyneet hyvin voimakkaasti suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin. Omakotiliiton mielestä Suomessa tulee yleisenä yhteiskunnallisena tavoitteena taata kaikille **yhtäläinen ja tasapuolinen mahdollisuus kohtuuhintaiseen asumiseen** ja elämiseen riippumatta iästä, asumismuodosta, asuinpaikasta, asunnon lämmitystavasta, asunnon omistusmuodosta taikka muista syistä.

Asumiskustannuksia tulee tarkastella kokonaisuutena, jossa otetaan huomioon, mikä vaikutus kaikilla asumiskustannuksilla on asumistalouden käytettävissä oleviin tuloihin. Omakotiliiton mielestä esitettyä **energiaverotuksen korotusta ei tule toteuttaa kotitalouksien lämmityksen osalta.**

Mikäli energiaverotusta näiltä osin korotetaan, **tulee asumisen tukijärjestelmät ulottaa koskemaan omakotitalossa asumista ja kiinteistön omistamista asumiskustannusten noustessa suhteessa käytettävissä olevien tulojen määrään.** Omakotiliiton mielestä **asumisen ja rakentamisen avustuksiin ja tukiin oikeutettujen tuloarajoja tulee tarkistaa ylöspäin** jotta myös omakotitalojen omistajille mahdollistetaan pääseminen asumisen tukijärjestelmien piiriin. Näillä toimilla helpotetaan kotitalouksien tilannetta asumisen kustannusten noustessa.

Omakotiliitto pitää myönteisenä asiana sitä, että pientalojen lämmitysjärjestelmämuutoksiin ympäristöystävällisiksi esitetään myönnettäväksi energia-avustuksia. Jotta energia-avustukset toimisivat aidosti kannustimina joilla on todellista merkitystä lämmitysjärjestelmän kokonaisremonttiin, **tulisi sekä energia-avustuksiin oikeutettujen tuloarajojen enimmäismäärää tarkistaa ylöspäin että valtion budjetissa energia-avustuksiin myönnettävää kokonaismäärärahaa nostaa.**

kunnioittavasti

Suomen Omakotiliitto ry



Mauri Harjula
puheenjohtaja



Kaija Savolainen
toiminnanjohtaja